

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності «6.03050901Облік і аудит»
за освітньою програмою «Облік і аудит»
на тему:
«ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ
ТА ДІЮЧА ПРАКТИКА (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»

Виконавець:

студентка ОЕФ 4 курс 2 група

Уманець Валентина Василівна

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

Чернишова Людмила Вікторівна _____

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Дана тема актуальна тому, що основною проблемою економіки України сьогодення є подолання спаду виробництва на підприємствах та підтримання відтворювального процесу на всіх його ланках. Головним із завдань підприємств є підвищення використання матеріально–технічної бази в умовах нестачі інвестиційних ресурсів. Основні засоби повинні використовуватись раціонально і ефективно, оскільки вони є головним елементом матеріально–технічної бази підприємства і завжди відіграють велику роль. Від надійної та своєчасно отриманої повної облікової та економічної інформації залежить ефективність використання основних засобів на підприємстві. Облік основних засобів є надважливою функцією управління, тому їх роль та значення зростають. Роль основних засобів у процесі виробництва, особливості їх відтворення в умовах ринкової економіки зумовлює особливі вимоги до інформації про наявність, рух, стан і використання основних засобів. Існує низка проблем, які негативно впливають на процес управління виробництвом і знижують ефективність використання основних засобів. Україна має великий економічний потенціал, ефективність її господарства залежить від того, як використовується цей потенціал, зокрема основні виробничі засоби. Протягом тривалого періоду основні засоби надходять на підприємство і передаються в експлуатацію, зношуються в результаті експлуатації, піддаються ремонту, за допомогою якого відновлюються їх фізичні якості, переміщуються всередині підприємства, вибувають з підприємства внаслідок недоцільності подальшого застосування. Від того, як правильно будуть використовуватись основні засоби, залежить ефективність всього виробництва та розмір отриманого прибутку.

Нечіткість нормативно–правового регулювання, численні зміни правової бази сприяли перекручуванню сутності основних засобів, відсутності взаємозв'язку між фінансовим та податковим обліком, що призвело до неоднозначного сприйняття фахівцями інформації про основні засоби. Вищенаведене зумовлює актуальність теми дослідження.

Мета і завдання. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення, систематизація і обґрунтування теоретичних і методичних аспектів обліку, аналізу і контролю основних засобів, розробка рекомендацій даних аспектів та виявлення шляхів їх подальшого вдосконалення для забезпечення ефективного функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання.

Досягнення поставленої мети передбачає постановку і розв'язання таких основних завдань:

- визначити сутність основних засобів, розглянути їх види;
- розглянути методи аналізу ефективності використання основних засобів ТОВ «Телекарт–Прилад»;
- надати організаційно–економічну характеристику діяльності досліджуваного підприємства;
- проаналізувати фінансовий стан ТОВ «Телекарт–Прилад» за останні роки;
- проаналізувати склад, структуру та ефективність використання основних засобів на ТОВ «Телекарт–Прилад»;

Об'єктом дослідження обрано ТОВ «Телекарт–Прилад».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних і методичних засад з обліку і контролю основних засобів підприємства.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використовувався абстрактно–логічний метод (при здійсненні теоретичних узагальнень основних засобів), статистико–економічний, розрахунково–конструктивний (при розрахунку звітних показників економічної ефективності), графічний (при зображенні взаємозв'язків та розвитку окремих процесів та інструментів економічного механізму ефективності використання основних засобів), економіко–математичний з використанням прикладних пакетів програми Microsoft Excel, історичний (при дослідженні походження та формування категорії «Основні засоби» у системі обліку). Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні шляхів покращення обліку і контролю основних засобів, розробці теоретичних і практичних рекомендацій щодо оптимізації обліку та контролю основних засобів на досліджуваному підприємстві.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є статистичні дані, доповіді, офіційні документи органів законодавчої й виконавчої влади, матеріали науково–практичних конференцій, дані мережі Інтернет, фінансова звітність підприємства, дані синтетичного та аналітичного обліку підприємства, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених із питань обліку й контролю, нормативно–правові документи з питань обліку основних засобів.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (39 найменувань) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок. Робота містить 19 таблиць, 14 рисунків та 4 формули.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи обліку основних засобів*» розглянуто поняття «Основні засоби», їх сутність, класифікацію та оцінку, нормативно–правове забезпечення обліку основних засобів та проблемні питання обліку основних засобів.

У другому розділі «*Особливості обліку основних засобів ТОВ «Телекарт–Прилад»*» наведено загальну економічну характеристику підприємству, розглянуто документальне оформлення руху основних засобів на підприємстві та проаналізовані особливості формування обліку основних засобів на ТОВ «Телекарт–Прилад».

У третьому розділі «*Аналіз і контроль використання основних засобів на підприємстві: теорія та діюча практика*» проведено аналіз стану, наявності та руху основних засобів ТОВ «Телекарт–Прилад», проаналізовано ефективність використання основних засобів на досліджуваному підприємстві, розглянуто методичні аспекти та практику проведення контролю основних засобів та були надані рекомендації щодо вдосконалення обліку, аналізу та контролю основних засобів на ТОВ «Телекарт–Прилад».

ВИСНОВКИ

Опрацювання наукових праць та нормативно–правових актів, які характеризують досліджувану категорію основні засоби, дозволило нам здійснити наступні висновки.

Здійснено дослідження економічної категорії «Основні засоби», зокрема проаналізовано праці науковців, які наводять наступні критерії визнання: матеріальність (наявність матеріально–речової форми), призначення (утримуються з метою використання їх в процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг або для здійснення адміністративних чи соціально–культурних функцій), ресурс, що знаходиться на підприємстві, вкладений капітал тощо.

Виділені критерії покладено в основу свого бачення визначення поняття «Основні засоби», під якими слід розуміти матеріальні активи, які зберігають свою натуральну форму протягом всього корисного терміну експлуатації, що становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік), використовуються як під час здійснення господарської діяльності, так і під час виконання підприємством адміністративних чи соціально–культурних функцій та по частинах переносять свою вартість на результат власної діяльності – виготовлений продукт, на дану послугу або товар.

Ознайомившись з первинними документами з обліку основних засобів ТОВ «Телекарт–Прилад» запропоновано внести зміни до ф. ОЗ-1, ф.ОЗ-3, ф. ОЗ-6, що дозволить підвищити їх інформаційність і аналітичність. Оскільки діючі типові форми первинної документації за їх рухом не виправдовують себе, багато граф нині не заповнюються, оскільки відсутнє економічне обґрунтування їхнього змісту. Зокрема, запропоновано ввести зміни у типову форму ОЗ-1, вивівши з неї зайві графи 12 і 13, і доповнивши її новими, такими як очікуваний термін корисної експлуатації та спосіб амортизації, інформація в яких відповідатиме сучасним вимогам обліку основних засобів. А також інвентарну картку варто доповнити такими показниками: спосіб надходження, справедлива вартість, термін корисного використання, ліквідаційна вартість, метод нарахування амортизації, витрати на поліпшення об'єктів, розмір залишкової вартості на момент вибуття, адже такі показники як термін корисного використання, ліквідаційна вартість та методи амортизації є індивідуальними для кожного об'єкта, тому таку інформацію доцільно відображати насамперед у інвентарній картці.

Розглянуто порядок нормативно–правового регулювання.

Здійснено аналіз стану та ефективності використання основних засобів, аналіз обсягу, складу та структури основних засобів, проведено розрахунок коефіцієнтів оновлення, зносу, вибуття та придатності основних засобів. Проведений аналіз засвідчив, що на ТОВ «Телекарт–Прилад» коефіцієнт оновлення у 2018 році порівняно з 2017 роком збільшилась на 0,042%. Завдяки ефективному використанню основних засобів збільшився обсяг чистого доходу на 70727 тис. грн. Зростання віддачі вказує на підвищення ефективності використання основних засобів і є позитивною тенденцією в діяльності підприємства.

З метою подальшого ефективного використання основних засобів та нематеріальних активів підприємству рекомендовано:

- збільшувати реалізацію продукції для росту доходу, що призведе до збільшення показника віддачі основних засобів;
- своєчасно проводити технічний огляд і ремонт обладнання;
- оновити та модернізувати устаткування;

В результаті дослідження було виявлено різницю між термінами: «амортизація» та «знос». Якщо знос означає поступову втрату вартості (тобто втрату фізичних і моральних якостей) основних засобів у процесі виробництва, то амортизація показує поступове перенесення вартості основних засобів у міру їх зносу на новостворюваний продукт.

З'ясували, що на ТОВ «Телекарт–Прилад» бухгалтер для нарахування амортизації використовує прямолінійний метод.

Також виявили проблеми нарахування амортизації на ТОВ «Телекарт–Прилад» та знайшли шляхи вирішення., зокрема суттєвою проблемою є те, що нарахування розпочинається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для використання, тому виникає неоднозначність трактування початку нарахування амортизації, якщо об'єкт не потребує монтажу. Для удосконалення обліку основних засобів підприємству дані рекомендації щодо встановлення необхідності нарахування амортизації після місяця, в якому об'єкт основних засобів було введено в експлуатацію.

В процесі дослідження було виявлено, що підприємством недоцільно використовувати рахунок 680 для відображення розрахунків з реалізації необоротних активів, так як при відвантаженні таких активів виникає дебіторська заборгованість, а не поточні зобов'язання. ТОВ «Телекарт–Прилад» пропонується для даної операції використовувати рахунок 37.

Під час дослідження були виявлені шляхи надходження та вибуття основних засобів на підприємстві, також з'ясовано на яких рахунках ведеться облік даних операцій.

В процесі дослідження ми аналізували контроль основних засобів на підприємстві. Ознайомилися з робочими документами внутрішнього контролера, які використовуються на ТОВ «Телекарт–Прилад». Були виявлені суттєві порушення під час перевірки та надані відповідні рекомендації.

АНОТАЦІЯ

Уманець Валентина Василівна

Облік і контроль основних засобів: теоретичні основи та діюча практика (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»
за освітньою програмою «Облік і аудит»
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів.

В роботі розглянуто теоретичні та практичні питання обліку та контролю використання основних засобів. Проаналізовано основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства та проведено оцінювання ефективності використання основних засобів ТОВ «Телекарт-Прилад». Запропоновано шляхи підвищення ефективності використання основних засобів на досліджуваному підприємстві. Розглянуто порядок надходження, вибуття, внутрішнього переміщення та контроль основних засобів.

Ключові слова: амортизація, ефективність, знос, основні засоби, рентабельність, віддача основних засобів, місткість основних засобів.

ANNOTATION

Umanets Valentyna Vasylivna

Accounting and control of fixed assets: theoretical foundations and current practice (for example, TOV Telekart-Pribor)

qualifying work for obtaining an educational bachelor's degree
from the specialty 6.030509 «Accounting and Audit»
for the educational program «Accounting and Audit»
Odesa National Economic University, Odessa, 2019 year

The qualifying work consists of three sections.

The paper deals with theoretical and practical issues of accounting and control of the use of fixed assets. The basic indicators of financial and economic activity of the enterprise and the evaluation of the efficiency of the use of fixed assets of «TOV Telekart-Pribor» are analyzed. The ways of increase of the efficiency of the use of fixed assets on the investigated enterprise are offered. Considered the order of receipt, retirement, internal transfer and control of fixed assets.

Keywords: depreciation, efficiency, depreciation, fixed assets, profitability, return of fixed assets, capacity of fixed assets.